

Kadın Köşe Yazarlarının 8 Mart Dünya Kadınlar Gününe Bakışlarının Analizi

Emre Osman OLKUN*
Eda ER**

ÖZ

Kadınlar üzerinden yapılan tartışmalar her dönemde vardır ve güncelliğini hep korumaktadır. Feminizm, kadınların eşitlik özgürlük ve ataerkil anlayışın değişmesi mücadelesi ile başlamıştır. Devam eden süreçte dalgalar oluşmuş ve her dalga bir öncekine katkılar sağlayarak gelişimini sürdürmüştür. Feminizmin her dalgası kendi içerisinde kadınların çeşitli özgürlük, hak ve eşitlik talebi doğrultusunda şekillenmiştir. Medyada reklamlarda, dizilerde, sinemada, haberlerde kadınların tanımlanma ve söylemleri hâkim görüş çerçevesinde belirli kalıplar içerisinde verilmektedir. Bu çalışma kapsamında 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için ulusal gazetelerde köşe yazısı kaleme alan 20 kadın köşe yazarının yazıları, söylem analizi yöntemi ile incelenmiştir. Ulusal gazetelerde köşe yazar kadınların seçilmesi günün önemini vurgulanması ve söylemlerinin kapsayıcı detaysal olması bakımından tercih edilmiştir. Çalışmada kadınların aktarıcı tarzı, kadın-erkek karşıtlığı söylemi ve sosyal olarak aktarılan eleştiriler tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, kadınların her bakımdan biz ve birlik söylemi, erkeklerin karşıt ve mücadele edilen taraf oldukları aktarımı tespit edilmiştir. Kadınların geçmişte maruz kaldıkları sorun ve ötekileştirmelerin günümüze revize olduğu mücadelelerinin devam ettiği vurgusu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Feminizm, Medya, Söylem Analizi, 8 Mart, Köşe Yazıları

Analysis of the Views of Woman Columnists on March 8 International Women's Day

ABSTRACT

Discussions on women have existed in every period and always keep their up-to-dateness. Feminism started with women's struggle for equality, freedom and change of patriarchal understanding. In the ongoing process, waves were formed and each wave continued its development by contributing to the previous one. Each wave of feminism has been shaped by women's various demands for freedom, rights and equality. In the media, the definitions and discourses of women are given in certain patterns within the framework of the dominant view, in advertisements, TV series, movies and news. Within the scope of this study, the articles of 20 female columnists who wrote columns in national newspapers for the 8 March International Women's Day were analyzed by discourse analysis method. The selection of women who wrote columns in national newspapers was preferred in terms of emphasizing the importance of the day and their discourses being inclusive and detailed. In the study, it has been tried to determine the way of transferring women, the discourse of opposition between women and men and socially transmitted criticisms. As a result of the research, women's discourse of us and unity in all respects; It has been determined that men are the opposite and the struggling party. It has been emphasized that the problems and marginalization that women have been exposed to in the past have been revised to the present day and that their struggles continue.

Keywords: Feminism, Media, Discourse Analysis, March 8, Columns

1. Giriş

Dünyada ve toplumda yüzyıllardır kadınlar ve erkekler farklı roller içinde ele alınmıştır. Tarihsel süreç içerisinde kadınlar ev içi ve sosyal hayattan uzak geri planda bırakılırken, erkekler daha sosyal iş hayatında aktif bir konumda var olmuşlardır. Toplumun oluşturmuş olduğu bu sistem, toplumsal cinsiyet kavramını literatüre yerleştirmiştir. Eve bağımlı kılınan annelik ve aile içi rollere hapsedilen kadınlar, cinsiyet ayrımcılığı kavramına tepkide bulunarak feminizm kavramı ve tartışmasını başlatmışlardır. Kadınların bu eşitsizliklere başlattığı mücadele, kadın haklarının tartışmaya açılmasını ve günümüze kadar uzanan hak mücadelesi arayışını başlatmıştır (Albayrak, 2020). Bu çalışmada feminizm ve içerdiği konulara bakılmış, kadınlar gününde yazı kaleme alan kadın köşe yazarlarının söylemleri incelenmiştir. Çalışmada örneklem

* Corresponding Author/Sorumlu Yazar, Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, emreolkun@selcuk.edu.tr

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, kirimli.eda1071@gmail.com

Makalenin Gönderim Tarihi: 27.12.2022; Makalenin Kabul Tarihi: 14.03.2023

Citation/Atf: Olkun, E. O., Er, E. (2023). Kadın köşe yazarlarının 8 mart dünya kadınlar gününe bakışlarının analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 50, 204-218. <https://doi.org/10.52642/susbed.1224614>

olarak kadın yazarların tercih edilmesi konu hakkında bizzat birinci muhatap olmalarından kaynaklanmaktadır. Bunun neticesinde söylemler keskin ve siyasi, sosyal, kültürel olarak hak temeli üzerinde şekillenmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda çalışmada feminizm tanımlaması yapılmış, tarihsel süreç ve dalgalarına ardından medya ve feminizme değinilmiştir. Çalışmada 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için ulusal gazetelerdeki yirmi kadın köşe yazarının kaleme aldıkları yazılar söylem analizi yöntemi ile incelenmiştir.

2. Feminizm Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

Feminizme ilişkin literatüre bakıldığında çeşitli tanımlamalar bulmak mümkündür. Bu anlamda ilk olarak kelimenin köküne bakıldığında Latince’de kadın manasına gelen ‘femine’ kelimesinden türetilen feminizm, Fransızca’ya 1837’den sonra, İngilizce’ye 1890’larda ‘womanism’ (kadıncılık) terimi ile girdiği görülmektedir (Sevim, 2005).

Feminizm, kadınların yalnızca kadın olmaları, cinsiyetleri sebebiyle maruz bırakıldıkları kısıtlamalara karşın bu haksızlıklara çare olacak çözümler etrafında mücadele gösterir. Bu mücadele/direnış ise toplumun maddi koşullarından zihinsel yapılarına kadar uzanan bir alanı kapsar (Berktaş, 2013). Genel anlamda feminizm, toplumda kalıplaşmış düzene karşı duran, sorgulama ve eleştiriler getiren, kadınların özel ve kamusal alanda maruz kaldıkları zorlukların engellenmesi ile eşitlik isteyen bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir.

Tarihsel sürece bakıldığında feminizmin tek bir tanımla açıklanamadığı görülmektedir. Bununla birlikte tarihsel süreçte dönemin sosyal-kültürel özellikleri düşünülerek feminizmle ilgili kesin saptamalarda bulunmanın olanaklı olmadığı söylenebilir. Bu durumun temel nedeni farklı grup ve görüş açılarının bulunmasıdır. Feminizmin tarihsel gelişim süreci içerisinde dalgalar ortaya çıkmıştır. Genel itibariyle bu süreç üç dalga olarak kabul görmektedir. Bu dalgalar 19. yüzyıldan 21. yüzyıla kadar gelen süreci kapsamaktadır. Bu gelişen dönemler içerisinde kadınlar çeşitli görüş ve grupların etkisine girmiş, bu etkilenme sosyal/ekonomik olarak hak ve taleplerinin artmasına ve farklılaşmasına sebebiyet vermiştir. Tarihsel süreç içerisinde gelişen her dalgada dönemin imkân ve gruplaşmaları kadın olarak istek ve taleplerinin değişmesine ve çeşitlenmesine neden olmuştur (Taş, 2016).

Feminizmin tarihi hakkında ilk önemli çalışma Mary Wollstonecraft’ın yazdığı ‘A Vindication of the Rights of Women (Kadın Haklarının Savunucusu)’ isimli eser 1972 yılında yayınlanmıştır (Donovan, 1997). Eser sanayileşme ile birlikte görünür olan yeni dünyada, kadınların kamusal alanda bulunma var olma taleplerini dile getirmektedir. Bu süreç beraberinde feminizmin ilk dalgasını ortaya çıkarmıştır (Özüdoğru, 2018). Yapılan literatür taramasında çoğunlukla feminizm üç dalga şeklinde ele alınmıştır. Az sayıda kaynak dördüncü dalga başlığı sunmuştur. Bu sebeple çalışmada dördüncü dalga feminizme de yer verilmiştir.

3. Feminizmin Dalgaları

Birinci Dalga Feminizm: 17. yüzyılda temellenen bu dalga, 19. yüzyılda görünürlük kazanmıştır. Kadınların ev içi rollere hapsolmek istememeleri, çalışma hayatında bulunmak istemeleri temelinde mücadeleye girişmişlerdir. Evlilik, ekonomik ve kadın erkek arasındaki eşitlik beklentileri bu dönemde ön plana çıkmaktadır (Michel, 1993). Yaşanan savaşlar ve toplumsal olaylar doğrultusunda kadınlar çalışma hayatına girmişlerdir. Bu doğrultuda ‘eşit işe eşit ücret’ mücadelesi ortaya çıkmıştır. Hak ve ücret konusunda direniş gösteren kadınlar kısmen de olsa bu dönemde belirli hakları elde etmişlerdir. Nihai hedefleri eşitliğin sağlanması olmuş ancak bu noktada yetersiz kalmıştır.

İkinci Dalga Feminizm: 1960’lı yılların ikinci yarısında başlamıştır. Erkek egemen sistemin hâkim olduğu toplumsal yapıda gelişen bu feminizmin amacı, yalnızca kadınlara hakların tanınması değil kadınların kurtuluşunu hedeflemiştir. Bu hedefin getirisi farklı ülkelerde ‘kadın kurtuluş hareketi’ ismiyle anılmasına yol açmıştır (Güzeln Şenol, 2010). Bu süreçte kadınların amacı kamusal ve özel alandaki ayrımcılığın, ataerkil anlayış ve cinsiyet ayrımının ortadan kaldırılması olmuştur. Bu dönemde kadınların doğum kontrol yöntemleri hakkında bilinçlendirilmemeleri, yasal olmayan yollardan kürtaja başvurmalarına sebebiyet vermiştir. Ortak ezilmişliğe maruz kalan kadınlar ‘kız kardeşlik’ tanımını oluşturmuştur. Bu kavram temelinde sorunludur, Batıda yaşayan kadının şartları ile doğuda bulunan kadının imkanları o zamanlarda bile denk değildir. Toparlamak gerekirse bu dönemde kadınlar, teknolojik imkanlardan

faidalanıp bilinçlenme, kadınlık açısından imtiyaz elde etme ve görünürlük kazanıp sosyal olma konusunda çaba sergilemişlerdir.

Üçüncü Dalga Feminizm: 1990'lı yıllarda alana girmiştir. Bu dönem feministleri, kadınların değerli olduğuna inanmışlar kadın ve erkeğin birbirine karşın üstün olma çabasını eleştirmişlerdir (Soylu, 2019). Üçüncü dalga, cinsiyet, iktidar, kimlik ve farklılıklar üzerinden yeni pencereler açmış; eş-anne, kız kardeş kavramlarının yapılarını dönüştürerek feminizme yeni boyut kazandırmıştır. Yalnızca kadınlar ve erkekler arasındaki farka değil, kadınların kendi içinde farklılaşmasını da ortaya çıkartarak sorunu detaylandırmıştır. Feminizmin teorik yoğunluğuna alternatif pencereler sunan bu hareket güncel tartışmalarında temelini oluşturmaktadır (Beğiçarslan Savcı, 2019). Evlilik-boşanma, cinsel konular, tecavüz, kadına şiddet ve eğitim konuları da bu dönemde tartışılmaya başlanmıştır.

Dördüncü Dalga Feminizm: Feminizmin en güncel dalgasıdır. 'Dijital feminizm' olarak adlandırılan bu dönem, farkındalığı ve bilgiyi hızla paylaşmak, kısa sürede harekete dahil olan birey ve gruplara yeni araç ve taktiklerle ulaşmaktadır. İnsanlar bu görüşü desteklesin veya desteklemesin Facebook, Twitter, Tumblr, Instagram gibi sosyal ağlara sahiptirler ve bu araçlardan yayınlanan mesajlar kitleyi etkileme gücüne sahiptir. Dijital medyanın feminist harekete katkı sağladığı yadsınamaz bir gerçektir (Gedik, 2020). İnternetin yaygınlık kazanması, hız ve kısa sürede aynı fikir etrafında bireylerden grup oluşturabilme, aynı söylemde birleşebilme imkanını sunmuştur. Dalgaların ardından Türkiye'deki feminizm gelişim sürecine genel çerçeveden bakacağız.

4. Türkiye'de Feminizm

Türk modernleşme tarihine baktığımızda modernleşme hareketleri, Cumhuriyet dönemi ile değil Osmanlı'nın Batılı devletlere uyum sağlama çabaları neticesinde başlamıştır (Çiçek, Aydın, & Yağci, 2015). Devletin temel isteği bürokratik sınıfın öncülüğünde modernleşmeyi sağlamak ve toplumu bu yönde geliştirmek olmuştur. Kadınlar ise bu modernleşmenin sağlanmasında kilit faktör rolü üstlenmişlerdir. Ekonomik, siyasal, sosyal ve eğitim bakımından kamusal alanda belirginleşmeleri Batıya yaklaşıldığının göstergesi olmuştur (Dalaman, 2020). Tanzimat'la birlikte yaşanan modernleşme hareketleri ile kadının toplum içindeki yeri tartışılmaya başlamıştır. Bu süreçte görücü usulü evlilik yapısından çok eşliliğe, kadının eğitim özgürlüğünden cinsiyet ayrımına kadar birçok konu tartışma konusu olmuştur (Göle, 1991). Tanzimat ile başlayan değişimler etkisini ikinci meşrutiyet döneminde göstermiştir. Kadınlar eğitim imkanlarından faydalanıp, ülke sorunlarına dahil olmaya, kurdukları dernekler ile etkinliklerini sergilemeye başlamışlardır (Güzelcan Şenol, 2010).

Cumhuriyet ve Atatürk dönemiyle Modernleşme yoluna girmiş olan Türkiye'de, kadınlar 17 Şubat 1926'da kabul edilen Medeni Kanun ile birlikte birtakım haklara kavuşmuştur (Enginyurt, 2018). 1934 yılında ise kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmiş, bu tarihten itibaren kadınlar bireysel anlamda önemli bir hak olan seçme hakkını kullanabilmekte teşvik edilmiş ve desteklenmişlerdir (Tekeli, 1995). Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinde yeni rejim kadınlarla birlikte oluşturulmuş, Kemalist kadın kimliğinin oluşumunda kadınlar aktif rol oynamışlardır. Bu sürecin sağlıklı işleminde kadınların etkisi büyüktür. Yeni Türkiye ile çıkan yasalarda kadınlar erkeklerle eşit haklara sahip olmuşlardır (Albayrak, 2020).

Kadınlar 1934 yılında seçme ve seçilme hakkı kazanmasına rağmen, kadınların gruplar halinde siyasal hayatta var olabilmesi 1960'lar sonrasına kalmıştır. Bu durumun elde edilmesinde kadın kollarının payı büyüktür. Siyasal partilerde yaygınlaşan bu tür faaliyetler kadınların siyasal hayatta var olmasını sağlamıştır. 1950 ve 1960'larda kadınların bir mücadele/varoluş çabaları vardır ancak görünürlük ve seslerini duyurabilme noktasında sorunlar ile karşılaşmışlardır (Tekeli, 1995).

1980'ler ile başlayan süreçte bilinçlendirme grupları oluşturulmuş ataerkil devlet ve yapılanmalara eleştirel bakış açıları getirilmiştir. Bu eksende Türkiye'de feminizmin tohumları ekilirken küçük feminist gruplar oluşmaya başlamıştır. Bu grubu ilk başta eğitilmiş ve mesleği olan kadınlar oluşturmuş kuramsal anlamda sağlam bir zemin inşa edilmeye çalışılmıştır. Uluslararası düzlemde kadın varlığını önceleyen Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) yürürlüğe girmiştir (Tekvar, 2017). Sözleşme ile kadınlara yönelik özel politikalar hız kazanmış, ulusal mekanizmalar oluşturulmuş, kadın araştırmalarında akademide ilerleme sağlanmış ve kadın kuruluşları iş birliği yaparak etkin baskı grubu oluşturmuşlardır (Yiğit Çavuşoğlu, 2015).

Bu gelişmeler ışığında kadınlar şiddete dışlanmaya karşı birlik olmayı öğrenmişlerdir. Dergi, broşür, pankartlar ile mücadelelerini anlatmaya çalışmışlardır. Bu süreç zamanla medyada kendini göstermeye başlamış, ilk başta kadına ev içi, anne rolü yüklenmiş bir dönem sonra bunda da değişim ve dönüşümler meydana gelmiştir. Kadınlar her alanda mücadelelerine devam etmişlerdir. Tarih tekerrürden ibarettir sözü çerçevesinde günümüzde de aynı koşullar yeni mücadele alanı içinde verilmektedir. Bu yeni alan internet, sosyal medya, alternatif kanallar aracılığıyla sağlanmaktadır. Tarihsel süreci değerlendirdikten sonra medyada kadının/feminizmin varlığına bakmak gerekmektedir.

5. Medya ve Feminizm

Medya geçmişten bugüne davranış, tutum ve yargıların oluşmasında önemli bir konuma sahiptir. Algı yaratma konusundaki etkinliğini; belirli konuları görmezden gelerek, kimi kesimlere yer vermeyerek, tam tersi öncülük tanıyarak ya da sınırlı şekilde temsil biçimi oluşturarak gündemi kontrol eder. Medyada kadınların temsili bakımından sahip olduğu bu önemli rol toplumsal düzeyde kadının konumunun belirlenmesinde etken olmaktadır. Bu doğrultuda toplumsal cinsiyet eşitliği algısının yerleşmesi için yapılan çalışmaların, kitlelere ulaşım etki uyandırması bakımından medyanın rolü önemlidir (Kalender, et al., 2021). Bu noktada kitle iletişim araçları ön plana çıkmaktadır. Filmler, kitaplar, diziler, reklamlar ile cinsiyet rollerini pekiştirdiğini hatta yeni boyutlar açtığını belirtmek yanlış olmaz. Kullanım bilgisi gerektirmemesi ve her evde en az bir tane olduğu varsayılarak özellikle televizyonun bu araçlar arasında en yaygın ve etkin olduğunu söyleyebiliriz (Uluyağcı & Yılmaz, 2007).

Kitleyi yönlendirme, etkileme gücü ile reklamlar; toplumun kültürüne ait imajları, değer yargılarını ve dili kullanarak bu değerleri revize ederek devamlılığını garantilemektedir. Reklamlar ile egemen söylemin sunduğu olağan gerçeklikmiş gibi aktarılan 'kadınlık' algısının devamlılığı ve benimsenmesi sağlanmaktadır (Baruönü Latif & İngün Karkış, 2018). Toplum erkeğe; güçlü, kuvvetli, mantık odaklı, sert tavır olan atıflarını yaparken kadına; küçük, duyguları ile hareket eden, güçsüz ve yumuşak tavırları olan tanım ve söylemlerini kullanmaktadır. Bu belirlemeler neticesinde bireyler bu tanımlara uymak ve bu doğrultuda davranış sergileme gereksinimi duymaktadırlar. Reklam sektöründe bu yansıtma daha net yapılar ürünler cinsiyet üzerinden servis edilmektedir (Kalaman & Bat, 2014). Örnek sunmak gerekirse; araba reklamında akü tanıtımını yapan kadındır, kadının bedeni/sesi kullanılarak aküye sahip olanın kadına da sahip olabileceği algısı oluşturulur. Kadının temizlik, ev iç ürünler ve rollerde, annelik ve eş vurgusu ön planda tutulan reklamların yaygın olduğunu söyleyebiliriz.

Televizyonda olduğu gibi gazetelerde de kadın bedenini öne çıkaran fotoğraflar kullanılarak arka sayfalarda, sansasyonel olaylar içerisinde mağdur, kurban nitelendirmeleriyle yer verilmektedir. Kadınlara dair düzenlenen dergi ve gazetelerde ise eril söylemler kullanılırken, haberler daha çok, kadın, kozmetik, moda, ilişkiler ekseninde oluşturulmaktadır (Utma, 2020). Haberlerde "Eşini aldatan kadın", "Kadın sürücü can aldı", "2 çocuk annesi kadın" vb. söylemler kullanılarak aktarılan haber ve manşetler karşımıza çıkmaktadır. Bunların temelinde kadın olmalarından dolayı meydana gelen olaylar olduğu mesajı verilmek istenmektedir.

Sosyal zeminde kadının sunulduğunda dizilerin de etkisi vardır. Dizilerdeki evlilik dışı ilişkiler, bir diğer tabirle 'metresler' entrika unsuru olarak izletilmektedir. Bu durumun sosyal/kültürel olarak bir zemini vardır ve dizilerde sunulan bu toplumsal zemin izleyicide kadın-erkek okumasını etkilemekte ve şekillendirmektedir. Dizi senaryoları oluşturulurken gerçek hayattan bağımsız değil ilintili şekilde kurgulanmaktadır. Bu gerçeklikten biri de 'ikinci kadın' olgusudur. Dizilerde bu tarz olaylara bu denli fazla yer verilmesi insanların bu durumu normal algılayıp, yadırgamamalarına neden olmaktadır. Bu sosyal hasarın yanında kadının bu şekilde benimsetilmesi sorunlu bir bakış açısı oluşturmaktadır (Yalçınkaya, 2019). Dizilerin yanı sıra bu yıl 8 Mart'ta vizyona giren Bergen filmi ile sinemanın toplumu etki gücü ve harekete geçirme gücü ortaya çıkmıştır. Kadınlar Gününde filmin vizyona girmesi Bergen'in tüm ezilen, şiddet gören, dışlanan kadınlara simge olması ve bu şiddeti işleyen erkek/erkeklerin ise hafif gerekçe ile serbest dolaştıkları tepkisi ortaya konmuştur. Bu olguların yanında şu an halen devam etmekte olan Rusya-Ukrayna savaşı medyada yer alırken kadınlara olan yaklaşım, fotoğraf ve haber sunumları üzerinde tartışma gerektirmektedir. 'Rus kadın mülteci' algısında ne yazık ki çirkin söylemler gündeme gelmiştir.

Dünyada meydana gelen tüm savaşlar düşünüldüğünde, bu savaşların göstergelerinde fotografik olarak her bakımdan tüketilen kadınlar ve mağduriyetleri hafızalarda yer edinmektedir. Irak, Afganistan, Suriye savaşlarında olduğu gibi. Bu savaşların göstergeleri saldırıya, tecavüze, mağduriyete uğrayan, öldürülen kadınlar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durumda bile sınıflandırılan üzerinde algı yürütülen kesim kadınlar olmaktadır (İmançer & Gürses, 2009). Günümüzün internet çağı olmasıyla birlikte sosyal medyanın toplumu etkileme, birleştirme ve harekete geçirme noktasında oldukça başarılı olduğu bir gerçektir. Ağ toplumu temelinde alternatif medya ve sitelerin etkinliği, sosyal mecraların desteği ile feminizm ve kadın hareketleri sansür ve kısıtlamaya maruz kalmadan bu mecralarda özgürce ifade alanı bulmaktadır. Kadınlar günü etkinlik ve eylemleri ana akım medyadan ziyade sosyal ve alternatif mecralarda daha aktif yürütülmektedir.

6. Araştırmanın Yöntemi

Toplumsal yaşantıda dilin düşüncelerin aktarımı ve bireyler arası iletişimi sağlama görevi vardır. Dil, eylemlerin meydana gelmesini sağlar ve denetleme yapar. Dilin bu amaçlar doğrultusunda kullanılması söylemdir. Söylem, toplumu, evreni iletişimin ne amaçla kurulduğunu ve bunların bağlamı aracılığıyla şekillenmektedir (Ercan & Danış, 2019). Van Dijk, söylem çözümlemesini dil ve dilin kullanımını temel nokta olarak teorik ve yöntemsel bir yaklaşım olduğunu belirtmiştir. Söylem çözümlemesi, metinsel ve bağlamsal boyutlar olarak iki zeminde şekillenmektedir. Farklı düzeylerde söylemin yapılarını metinsel boyutla, temsil edilen yapıları ve sosyo- kültürel yönleri ise bağlamsal boyutla analiz edilmektedir. Van Dijk, söylemin üç temel taşı olduğu ifade eder. Bunlar; cümle yapıları, anlamlar ve konuşma eylemleridir. Zaten dile kuramsal açıdan baktığımızda, bu üç bileşen ve aralarındaki bağlantıların açıklanması amacı ortaya çıkmaktadır (Van Dijk, 1988).

Söylem analizi, keşif yöntemiyle bilgi elde etmeye yönelik bir analizdir. Keşfedilmeye çalışılan şey, bilgi hakkındaki bilgidir. Dil burada pratik bakımından incelenir ve bilginin yapısal anlamlarına farklı şekilde erişebilme biçimleri gösterir. Söylemde anlatımlar tamamen şeffaf değildir. Söylemler çok anlamlıdır ve metin içerisinde gizlenmiş alt anlamları olmaktadır. Analizin amacı etkileşim ve iletişim çerçevesinde anlam ilişkilerini, ideolojik ve ardalın anlamlarını ortaya çıkarmaktır (Sözen, 1999). Söylem analizcileri, söylemi yorumlayıcı gelenekten farklı olarak konuşma ve yazılı metin üzerinden görürler. Söylemin anlamı nasıl şekillendirdiği sorusunu hem belirlenme hem de değişme yönüyle ele alırlar. Anlamın belirlenmesini öğrenmek isteyenler hangi toplumsal koşullarda geliştiğini anlamaya çalışırlar (Sancar Üşür, 1997).

Bu çalışmada Van Dijk'in mikro yapı çözümlemesinden sentaktik; söz dizimi ve kelime seçimlerindeki uyum niteliğinden yararlanılmıştır. Mikro çözümlemede sentaks, kurulan cümlelerin kombinasyon uygunluğunu tanımlamaktadır. Burada kelimelerin uzun veya kısa olması, aktif- pasiflik ve basit- karmaşık yapıları incelenmiştir (Van Dijk, 1988).

Bu bağlamda çalışmanın temel amacı; Kadınlar Günü'nde, kadın köşe yazarlarının kaleminden olay ve sorunların, hak/taleplerinin, göz ardı edilen geri plana atılan meselelerinin söylem biçimleri ile analiz edilmesidir. Analiz kapsamında başlıklarda verilen mesajlar, kelimelerin altında verilmek istenen anlamlar, ideolojik-kültürel yönüne ve tarihsel bağlamı içerisinde aktarımı tespit edilmek istenmiştir. Bu amaçla, '8 Mart Dünya Kadınlar Günü' ile ilgili köşe yazısı kaleme alan ve çoğunluğu değişik gazetelerde çalışan 20 kadın köşe yazarının yazıları çalışma kapsamında incelenmiştir. Bu anlamda 12 farklı gazetede 20 kadın köşe yazarının konuyla ilgili yazıları analiz edilmiştir.

7. Bulgular

7.1. Cumhuriyet Gazetesi

Zülal Kalkandelen'in 6 Mart 2022 tarihli "*Geleceğin Feminizmi, Feminizmin Geleceği*" başlıklı köşe yazısı ile sosyal medyada yeniden şekillenen ve güçlenen kadın hareketini vurgulamak istemiştir. 8 Mart yaklaşırken ele alınan yazıda, feminist gece yürüyüşü için basılan afişlerdeki 'kadın' ve 'feminizm' tanımlarının ayrımlaştırılarak verilmesi tartışılmıştır. Pankartta yer alan 'Kadınız Öfkeliyiz!' cümlesi, tavırlarını ve ünlem işareti durumun ciddiliğini vurgular niteliktedir. Sosyal medyada "*#8MartıGeriAlıyoruz*" ve "*#8MartıKadınların*" etiketiyle yapılan paylaşımlar duruma ışık tutmaktadır. "Trans", 'interseks' ve 'heteroseksüel' bireylerin hareket içinde yer alıp almamaları ortaya çıkmaktadır. Yazar, 8 Mart'ın kadınlara

atfedilmesinin tarihte de böyle olduğunu söyleyerek, ‘beden’ ve ‘emek’ ile günümüzde de mücadele içinde olduğunu ifade etmiştir. Yazıda Heteroseksizm’in tanımlaması yapılmış, tanımlamadan heteroseksüellerin ayrıştığının altı çizilmiştir. Erkek şiddeti yüzünden can veren kadın sayısının fazla olduğu bir ortamda ‘kadının ayrıcalıklı’ sayılmasının yanlış olduğu belirtilen yazıda, şiddet ve şiddet sonucu can veren kadın vurgusu yapılmıştır. Yazar, kadınlığın yalnızca ‘biyolojik’ özellikler ile ifade edilemeyeceğini bunun ‘türcülük’ olduğu; feministlerin insan dışı bedenlere hâkim olmaya karşıt durması gerektiğini söyleyerek, etik vegan olarak kendini tanımlamıştır. Yazının genel söyleminde, sosyal medyanın getirmiş olduğu imkanlar ile günümüz feminizm söylemi, tarihsel ve güncel durumlar göz önünde tutularak yazılmıştır. Toplumsal cinsiyet temelli yazıda, farklı cinsel tercihte olanların hareketten bağımsız düşünülmemeyeceği vurgusu vardır, aksi takdirde bu dışlamaların ilerleyerek ‘cinsiyet kimliği akışkan olanların’ hepsini dışlayacağı söylenmiştir. Önceden kaleme aldığı yazısında yazar ‘erkekler’ tanımını kullanırken bu yazısında ‘özgürlüğünü kendi bedeni ile sınırlayanlar’ ifadesi ile cinsiyetçi olmayan bir yaklaşım imasında bulunmuştur.

7.2. Evrensel Gazetesi

Ayşe Şahin’in 6 Mart 2022 tarihli yazısında “*Sakin Ol Şampiyon!*” başlığıyla kadınların hayatın her alanında bir kısıtlama, diğer plana düşme durumunu belirtmek istemiştir. Kullanılan ünlem ile kadınlığa teselli anlamı verilmiştir. Kadını ev içi, anne, eş, mutfak sorumlusu olarak nitelenmesi üzerinde durulmuştur. ‘Oje’, ‘sökük dikme’, ‘veli toplantısına yetişme’ ‘gece yarısı gönderdiği mesaj’ ile kadınlara bakışı aktaran yazar, kadının ‘baba parası’ eş parası’ yiyen algısına, hareketin tarihsel çıkış noktası ‘eşit işe eşit ücret’ kavgası verildiğini söylemiştir. İş hayatında kadın olarak verilen mücadelenin zorluğuna, söz hakkı tanınıp, mesai kavramında bile ayrımcılığın bulunduğu bahsedilen yazıda, çocuğun sağlık, eğitim, bakım kontrollerini annelerin üstlendiği, ‘ataerkil’ yapının ön planda olduğu bu noktada tabuların kalkması gerektiği söylenmektedir. “Anasına bak kızını al” atasözünün okul öncesi eğitim ile özgürleştirileceğini ifade edip eğitim vurgusunda bulunulmuştur. Nafaka düzenlemesi ile kadının ekonomik gücünün olmaması, ‘ana’ olması, yıldırıcı politika ile eve hapis olsun söylemi aktarılmıştır. Burada feminist hareketin ilk öncü kadınları ‘Clara Zetkin’, ‘Emily Davidson’, ‘Simon de Beauvoir’in isimleri zikredilerek, kadınların bu savaşı yıllardır verdiği vurgulanmıştır. Yazar, yaşanan Ukrayna Savaşında ‘sarı saçlı’ ‘mavi gözlü kadın’ mültecilerin sınırlarda beklendiğini; Suriyeli kadının hamileyken tecavüze uğrayıp öldürüldüğünü, ayırt etmeden ‘unutturmayacağız’ diye vurgulamıştır. Kadınların ‘regl ağrısı’nın kalp spazmına eşit olduğunu, bu duruma rağmen işbaşında olduğunu yazmıştır. Kadınların iş başvurusuna dahi erkeklerle aynı standartlarda başvuruda bulunamamasından, işe kabul edildiklerinde ise uğradıkları mobbinge ‘baştan yüz vermeseydi’ savunmasında ‘kadın’ olması noktasında cinsiyet temelli yaklaşım eleştirilmektedir. Yazının retoriklerinin feminizmin ilk çıkış sorunları dahilinde, kadının ev içi rollere girmesi, hayatın her alanında kadın olarak ikinci plana itilip farklı gözle bakılması üzerinde durulmuştur. ‘Sakin Ol Şampiyon’ cümlesi sık tekrarlanan yazıda, ‘mücadelemizde başarı elbet sağlayacağız’, ‘hesaplaşacağız’ yinelemelerine sık başvurulmuştur. Yazar ‘Mor bayrağı yükselt’ diyerek yazısını noktalamıştır. Birçok feminist etkinlikte mor rengin ön plana çıktığını görürüz. Etimolojik, çağrışımsal anlam olarak mor renk kadınlıkla özdeşleşmiştir. Bu tanımlama ile yazarda özgürlük ve direnişe sembol ‘mor bayrak’ tanımını kullanmıştır.

Sevda Karaca’nın 11 Mart 2022 tarihinde “*Emma’ dan Emine’ye*” başlıklı yazısında feminizmin tarihsel temelinden günümüze gelişi anlatılmıştır. 1881’de Emma Kadın Yardımlaşma Derneğini kurmuş, ‘eşit işe eşit ücret’, ‘işçilerin dayanışması’, mesleki ve bilimsel seminerler düzenlemek’ gibi faaliyetler yürütmüştür. Dernek yasalara aykırılık gerekçesi ile kapatılmıştır. Ancak Emma durmamış ‘işçi kadın’ ‘eşitlik’ gibi sosyalist dergiler çıkarmıştır. Yazar, tarihsel sürecine bakarak Emma’ya ‘8 Mart’ı yaratan kadın’ sıfatını kullanmış, kadınların tarihlerini hatırlamalarının 8 Mart ile pekiştığını söylemiştir. Günümüzden aldığı isim Emine; işçidir ve “8 Mart’ı tarihe bizim gibi kadınların yazdığını görmek bana heyecan verdi, vay be biz neymişiz” demiştir. Yazar, kadınlar gününü ‘işçi’ ve ‘sosyalist’ kadınların günü olarak nitelemiştir. Yazıda genel manada, tarihsel süreçte kadının verdiği çabanın halen veriliyor olması ‘işçi kadın’ olmanın kolay olmadığı, gösterilen çaba ve arzuların Emma’dan Emine’ye taşınması anlatılmıştır. Tarihsel bir figürden günümüze yapılan kadın mücadelesi noktasında etkin bir söylem ön plana çıkarılmıştır.

7.3. Hürriyet Gazetesi

Güzin Abla 8 Mart 2022 tarihli yazısına “*Kadına Şiddet Artık Son Bulsun*” başlığını atmıştır. Yazar kaleme aldığı yazısının temel sorun alanını ‘kadına şiddet’, ‘kadın cinayetleri’ ‘eğitim’ hakkı talep etmeleri ve ‘özgürlük’ oluşturmaktadır. Artık bu durumdan sıyrılıp babaları ya da eşlerinden korkmak istemediklerini belirten yazar, korku neticesinde akraba evliliğinin yapıldığını böyle bir ortamda ‘kadın haklarından’ ne derece söz edileceğini belirtmiştir. Yazar Kadınlar günü vesilesiyle yazdığı köşesinde iki kadının hayat hikayesine yer vermiştir: 15 yaşına bile girmeden ‘dini nikah’ ile rızası alınmadan, sokağa bile çıkmasına izin verilemeyen bir kadın bunu ailesine söylediğinde ‘aç değilsin açıkta değilsin’ cevabını almıştır. Kadının isteği ‘sevmek’ ‘sevilmek’ fiilleriyle aktarılmıştır. Kadına ‘ana’, güçlü’ ‘dayanaklı’ ‘fedakâr’ ‘evlatları uğruna can veren’ ‘ana- babasına bakan hayırlı evlat’ nitelemelerini yapmıştır. Yazıya genel olarak bakarsak, kadının şiddete maruz kalmasından, özgür giyinip, eş seçiminde söz hakkı tanınmasından bahsetmektedir. Yazıda kadına yüklenen birçok olumlu sıfatın yanı sıra; halen toplumda kadın sığınma evlerinin sayısının gün geçtikçe artmasını sorgulamıştır.

Ömür Gedik 8 Mart 2022 tarihi yazısına “*Kadın Yöneticiler Önde*” başlığını atmıştır. Aynı sayfada iki farklı konu üzerinde duran yazar, tarih itibari ile ‘kadınlar gününe’ yer vermiştir. ‘Emekçi kadınlar günü’ nitelemesini yapan Gedik, cinsiyet belirtmeden ‘hepimize kutlu olsun’ demiştir. Günün önemine binaen İngiltere’de yapılan bir araştırmada ‘kadın yöneticilerin’ erkeklerin önüne geçtiği sonucunu aktaran yazar, güçlü ekonomide kadınların ‘kilit rol’ oynadığını belirtmiştir. Yatırımların eksik olması ve kadının ‘annelik’ yükünün paylaşılmamasını, kadın iş gücüne vurulan ‘darbe’ nitelemesini yapmıştır. Yazar, bir film repliği “Sen özür diledin diye benim çektiğim acılar yok olmuyor.” eklemesiyle ‘kadınlar kendi mücadeleleri sayesinde başarı elde ediyorlar ancak çekilen zorlukların bilincindeyiz’ söylemini aktarmıştır.

Hande Fırat’ın 8 Mart 2022 tarihli başlığı “*8 Mart Hepimizin Günü*” yazısında gündemde olan Rusya-Ukrayna savaşının ulusal boyutlarına yer vermiş, tarih 8 Mart olduğu için güne binaen iki başlıktan oluşan yazısını kaleme almıştır. Kadınlar ölürken bu durumda bile kadını ‘malzeme’ yapan ‘aklieveller’ sıfatıyla eleştiri yapmıştır. Bu durumda kadınlar gününü kutlamadığını sadece ‘andığını’ belirterek kadın konusunda yapılan düzenlemelerin yetersizliğini vurgulamak isteyen yazar, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’ın iyi hal düzenlemesi ile ilgili açıklamasının genel bilgi verdiğini, ayrıntısını açıklamadığını ifade etmiştir. Kadın Dernekleri Federasyonu Başkanı Canan Güllü’nün açıklamasına yer veren yazar, Bozdağ ve Erdoğan’ın açıklamalarını ‘detaylandırmalarını’ istemiş, ‘evli’, ‘boşanmış’, ‘flörtünü’ öldüren erkelerin aynı cezayı almalarını talep etmiştir. ‘Siyaset geç kaldı’, ‘İstanbul Sözleşmesi’nde de geri adım atıldı’ ifadelerini kullanmıştır. ‘Bana inandırıcı gelmiyor’ diyerek konuya olan görüşünü yansıtan söylemde bulunmuştur. Yazar köşesinde “*Savaşta Ukraynalı Kadınları Düşünen Zavallılar*” ara başlığıyla ‘Ukraynalı Kadın’ nitelemesi yaparak erkekler yerine ‘zavallı’ kelimesini kullanmıştır. Savaşı yaşanan olayları bırakıp Ukraynalı kadınları bekleyenlere ‘yazıklar olsun’ diyerek kınamış ve Güllü’nün “Kadını cinsel obje gören bir bakış açısı. Bu kişiler kendi ruhlarında, düştüğü çukurda boğulurken o kadınlar savaşta. Yazıklar olsun.” sözlerine yer vererek kadının ‘cinsel obje’ olarak görülmesi eleştirisini getirmiştir.

7.4. Milliyet Gazetesi

Asu Maro 7 Mart 2022 tarihli yazısında “*Şiddet Serbest, Filmi Yasak*” başlığıyla vizyona giren ‘Bergen’ ve ‘Dilberay’ filmleri üzerinden konuyu ele almıştır. “Acıların kadını’ unvanıyla ele aldığı Bergen’in ‘Aşk cinayeti’ne kurban gittiğini; aşk diyerek dramatize ve romantik söylem aktarımı eleştirilen yazıda, ‘8 Mart’ haftasında vizyona giren filmin ne kadar anlamlı olduğu vurgulanmıştır. Açıklamaları ile gündeme gelen Halis Serbest’e ‘katil’ nitelemesinde bulunmuş, soy isminden ‘Serbest olmaması gereken’ söylemiyle adli açığı eleştirmiştir. Yazar, “Hafifletici” sebep ile sadece yedi ay ceza almasını, 2018 yılında dört çocuğu ‘istismar’ edip serbest kalmasını ‘Söylemezsem Olmaz’ sabah programında ‘özgüvenli şekilde anlattığını ve bu durumu sağlam dayanak’ 5 kere evlendim diğerleri neden hayatta?” diye temelsiz savunma yaptığını belirtmiştir. Sunucuların yönelttiği ‘Bergen sizi aldattı mı?’, ‘Yüzüne kezzabı siz mi attınız?’ sorularına azmettirildim demesi, hayatta olmayan bir kadın hakkında kullandığı ifadelerin; o programı izleyenlere ‘cinayeti’ kabul edilir gerekçelere oturttuğu ortaya çıkmaktadır. Yazar, Kozan Belediye Başkanının ‘film şiddet içeriyor, ilçede yayınlanmasını doğru bulmuyorum.’ açıklamasını; şiddet içeriği sebebiyle gösterilmiyor, şiddeti uygulayan ‘saygı’ görüyor diyerek tepkisini ortaya koymaktadır. Yazıda, Bianet’in

verdiği veriler ocak ayında '22 kadın', şubat ayında '33 kadın' 'erkekler' tarafından öldürüldüğü, isim kullanımıyla nitelenmiştir. Yazar, 'kim bilir ne önemli sebepleri vardı değil mi?' sorusuyla bu durumu meşru gören zihniyete yergide bulunmuştur. Yazıda edilgen cümle kullanımı ön plana çıkmaktadır. Halis Serbest'in yargılamasındaki yetersizlik, Kozan Belediye Başkanı'nın filmi yayınlamaması üzerinden sorgulama yapılmıştır.

Asu Maro'nun 10 Mart 2022 tarihli "*Evin İçişleri Bakanı*" başlığıyla kadının yalnızca ev içi rollerle görünür olup, ev alanına sıkıştırılması tartışılmıştır. Yazar, "bizim evin içişleri bakanı bizim hanımdır" sözünün sorunlu ve toplum tarafından eşin karısına sunduğu 'patron' mevkiinin sorunlu olduğunu vurgulamaktadır. Maro yazısında BM Kadın Birimi tarafından Türkiye'de iyi niyet elçisi seçilen Demet Evgar'ın "Çok gülünç ve romantik ifadeler bunlar" açıklamasını hüsnütabir olarak nitelemiştir. Söylem devamında 'belki ona gerçek bir fırsat verilse gerçekten içişleri bakanı olacak' açıklaması yapılmış, kadının 'anne' 'eş' 'çamaşır-bulaşık' 'temizlik' alanlarının dışında varlığı kaydedilmek istenmiştir. 8 Mart'ta Evgar'ın başlattığı "#BenKadınım" etiketiyle 'eşitlik' 'yaşam hakkı' 'güç' değişim-dönüşüm' paylaşımlarıyla toplumun kadınlara atfettiği rollerde farkındalık oluşturmak istenmiştir. 'Kadın kadının yurdu' sözünün anlamsız olmadığı belirtilmiştir. Yazar yazısında 'Yargı'dan cinsiyet eşitliği dersi' ara başlığıyla; Kanal D'de yayınlanan 'Yargı' dizisi üzerinden toplumsal cinsiyet mesajı vermiştir. Dizide bir mafya davası alan 'kadın savcı' erkek meslektaşları tarafından korunmak istenip davadan çekilmesi söylenmiştir. Yazarın burada asıl önem verdiği kadın savcının cevabıdır, meslektaşlarına "O içinizdeki cinsiyetçi bireyle bir yüzleşin. Sırf kadın olduğum için onlarla başa çıkamayacağım fikrine kapılıp beni koruma hakkını size kim verdi?" diye hesap sormasını ön plana çıkarmıştır. Yazının genel söylem çerçevesine bakarsak kadının kalıplaşmış roller dışında algılanması 'içişleri bakanı' tanımlamasının duvarlar ördüğü belirtilmiştir. Yazar, reyting oranı yüksek bir dizi üzerinden toplumsal cinsiyet göndermesi yapmış 'toplumsal cinsiyet eşitliğinin' doğru anlaşılmasının, 8 Mart kutlamalarından önemli olduğunun altını çizmiştir.

7.5. Star Gazetesi

Fadime Özkan'ın 8 Mart 2022 tarihli yazısına "*Kadına Şiddet Erkekler Bunu Dert Etmedikçe Bitmeyecek!*" başlığını atmış, ünlem işareti ile gündemden düşmeyen şiddet olaylarının tazeliği vurgulamak istemiştir. Yazar yazısına, 'özgürlük', 'eşit işe eşit ücret', 'kadının eğitim alması', 'seçme-seçilme hakkı', 'kamu-özel alanda kadınların varlığı' konularını ardalan bağlam kapsamında değinerek başlatmıştır. 8 Mart'ta en fazla kadına şiddet konusunun gündemde olduğunu belirten yazar bu kadınlara 'kız kardeşlerim' tanımını yapmıştır. Kadınlar gününün 'kadını, kadına yönelen şiddetten nasıl koruruz' kaygısına dönüştüğünü söyleyen yazar bu duruma da tepkinin 'kadın siyasetçiler', 'kadın akademisyenler' 'kadın gazetecilerden' geldiğini belirtmiştir. Yazıda özellikle bu durumun failinin erkekler olduğu, sorununun toplumun ortak sorunu olarak görülüp birlikte iyileşme talebiyle problemin ortadan kalkacağı söylenmiştir. Yazar yazısına "*Kravat Canileri Kurtarmayacak Artık*" ara başlığını eklemiş; Erdoğan'ın KADEM olağan toplantısında tedbir ve ceza kapsamının arttırılacağı açıklamasına yer vermiştir. Reform maddelerinde 'kravat', 'takım elbise'nin iyi hal indirimine etki etmeyeceği, 'işkence' 'şiddet' suçlarında fazla ceza uygulanacağı gibi maddeler belirtilmiştir. Özkan yazısına ikinci bir ara başlık 'Çin'e Lanet, Kadınlar İçin Adalet!' başlığını atmıştır. Buradaki ünlem kullanımı ile mazlum çoğunluğu ve bir an önce özgürlük çağrısı yapılmak istenmiştir. BM raporları doğrultusunda esir tutulan Uygur Türklerinin verileri ve bu sayının yarısının kadın olduğu belirtilmiş. Tanıklar anlatımlarında esir kadınların 'tecavüz', 'saç kazıma', 'dayak', 'dini inanca saldırma' gibi çeşitli işkencelere maruz kaldıklarını ifade etmiştir. Yazının genelinde kadına şiddet ve bunun toplumsal bir mesele olması, iki ara başlık atılarak ilkinde kravatın artık suçu örtmeyeceği ve reform iyileştirmeleri; ikinci ara başlıkta ise ulusal düzey kadın işkenceleri verilerek, Çin Konsolosluğu önünde düzenlenecek eyleme 'Çin'e lanet, kadınlara adalet!' haykırışı ile davette bulunmuştur.

7.6. Posta Gazetesi

Şirin Sever'in 10 Mart 2022 tarihli "*8 Mart'ın Ardından Kafamda Deli Sorular*" başlıklı yazısıyla, Bergen filminin vizyona girdiği tarihle kadınlar günü keşişmiş, ancak kadınlar gününün ne kadar görünür olduğu tartışması yapılmıştır. Bergen filminin, fail Halis Serbest'in yaşadığı Adana Kozan' da gösterime girmemesi ve bir kadını öldürüp pişmanlık göstermeyen 'erkek müsveddeleri' nitelemesinde bulunmuştur.

Siyasi erke eleştiri olarak Kozan Belediye Başkanının bu duruma ‘arka çıktığı’ belirtilmiştir. Yazıda feminist gece yürüyüşüne ‘biber gazı’, ‘barikatlar’ ile engel olunduğu, adamın karısını 23 yerinden bıçaklayıp serbest kalması sorununu aktarmıştır. Kadınlar günü adı altında olmayan ‘adaleti’ mi kutluyoruz, kutladığımız ne sorgulamasını yapan yazar, Demet Evgar’ın iyilik elçisi seçildiği programa katılmış; Evgar’ın sosyal medyada etiket üzerinden yürüttüğü kadın hareketinin, cinsiyet eşitliği ve kadınlar açısından sevindirici bulup Evgar’ın seçimini doğru bulduğunu kaydetmiştir. Yazıda söylem açısından 8 Mart adı altında neyin kutlandığı, Bergen filminin Kozan’da yayınlanmaması ve belediyeçilik sistemi eleştirilmiştir. Ülkede kadınlarda sorun olmadığı, ‘erkeler’ ve ‘adalet’ sisteminin sorunlu olduğu belirtilerek yazı sonlandırılmıştır.

7.7. Sabah Gazetesi

Hülya Güler’in 3 Mart 2022 tarihli yazısına “*Cam Tavanları Kıran Liderler*” başlığını vermiştir. Kadınların ‘her alanda’ güçlendirmeye yönelik yoğunlaşmanın olduğu ‘mart’ ayını sevdiğini belirtmiştir. ‘INBUSINESS dergisinin’ kadınlara ‘fırsat eşitliği’ sunan şirketleri kapağına taşıdığını aktaran yazar, 2021’de 600 bine yakın çalışanı bulunan 100 şirketin ‘kadın çalışan’ oranı yüzde 40,84 iken; bu sene 700 bine yakın çalışanı olan 115 şirkette ‘kadın çalışan’ oranının yüzde 42,77’ye çıktığı verilerini aktarmıştır. ‘Fiba Holding’, ‘Koç Holding’, ‘Uğur Okulları’ gibi firmaların gelişim ve kadın istihdam oranlarını ve olumlu sonuçlar ortaya çıktığını kaydeden Güler, kadını güçlendirmeye yönelik projelerde firmalar arasında adeta bir ‘yarışın’ olduğunu söyleyerek; kadınlara seferber olunan, güçlenmesi hep desteklenmiş gibi bir söylem oluşturmak istemiştir. Yazar yazısında, gündemden bağımsız düşmeden savaşın büyük bir acı, ‘kadın’ ve ‘çocukların’ ise daha fazla zarar gördüğünü belirtmiştir.

Şebnem Bursalı’nın 9 Mart 2022 tarihli yazısında “*Mesele Sadece Kadın Değil Ki?*” başlığıyla kadının ‘şifacı’, ‘iyileştirici’, ‘merhametli’, ‘savaşçı’ olduğu nitelendirmelerini yapmıştır. Kadın bir girişimcinin sözlerine yer verdiği yazısında kadınların ekonomik güce katılımı ile ülkemizin dünyayı dönüştüreceği belirtilmiştir. TÜGİAD ziyaretinde yapılan konuşmalardan şu cümleleri aktarmıştır: “Kadın haklarıyla ilgili çağrılarımızı artık erkeklere yapmaktan vazgeçmeliyiz. Kadınlar kendi haklarının farkında olup birbirlerini desteklerse erkek dahil hiçbir güç karşısında duramaz. Bize köstek ve engel olmasınlar yeter, biz nasılsa gerisini hallederiz.” Konuşmanın söyleminde ‘artık’ ile kastedilen eskiye göre daha güçlüyüz durum değişti; ‘erkek dahil’ ayrışımı ile hem cinsiyetçi hem de ötekileştirici anlam; bize ‘köstek’ ve ‘engel’ olmasınlar ile erkekleri engelleyici güç ve karşı taraf vurgusu yapılmıştır. Gazetenin ve yazarın ideolojik tarafının yoğunlukla hissedildiği yazıda kadın haklarına yapılan reformların iyileştirme girişimlerine değinilmiş. İkinci ara başlık kullanan yazar burada Berat Albayrak’ın kitap tanıtımını yapmıştır.

Hilal Kaplan’ın 9 Mart 2022 tarihli yazısına “*Buyurun Kadınlar Günü Yazısına*” başlığıyla feminizm algılanmasının eleştirisinde bulunmuş, cinsiyet kodları üzerinden konuya farklı bir perspektif katmıştır. ‘Düşen uçakta ateist olmaz’ sözünü batan gemide de feminist olmaz çünkü “önce kadınlar ve çocuklar” diye bağırarak erkek sesine koşular diyerek algıda seçicilik durum tespitini aktarmıştır. Günümüzdeki feminizmin ‘kadınlar çiçektir’den ‘kadınlar güçlüdür’ söylemine evrildiğini, ‘dünyayı kadınlar yönetsin’ diyenleri ‘zekâ yoksunluğu’ ile nitelemiştir. Kadınların yalnızca ‘merhamet’, ‘sevgi kaynağı’ olarak aktarıldığını ancak ulusal olarak savaş, kriz durumlarında ‘çocuk-kadın’ ölümlü olaylara ‘kadın’ yetkililerinin tavır ve açıklamalarının hiçte atfedildiği gibi ‘merhamet ve sevgi ‘dolu olmadığını belirtmiştir. Bu söyleminin devamında ise makam olarak güç sahibi kadınların daha merhametli, şefkatli olacağına ya cahiller ya da çalışma hayatında hiç ‘kadın yönetici’ ile çalışmamış olanlar inanır yargısında bulunmuştur. Gücün cinsiyet ayrımı yapmaksızın ‘kadını’ ve ‘erkeği’ etkilediğini belirten yazar, kadın ve erkeklerin yapılan araştırma ile yatınlıklarının farklı olduğundan bahsetmiştir. İskandinav ülkesi araştırma raporunda ‘erkek’ sayısının fazla olduğu, bunun sorgulanmasından kaçıldığı ifade eden Kaplan, kadınların destek görme hakkı kadar; hor görülen, dışlanan erkelerin de toplumda var olduğunu kaydetmiştir. Yazar, kadın savunucu söylemden farklı olarak olaya erkek haklarını da eklemiş, bu farkındalığın dikkat çekmesi temennisinde bulunarak yazısını sonlandırmıştır.

Hülya Güler 10 Mart 2022 tarihli yazısına “*105 Bin Kadına 10.7 Milyar TL*” başlığını atmış, Halkbank’ın kadın girişimcilere tanıdığı olanaklara yer vermiştir. Yazar, mart ayının ilk haftasının ‘kadınlar günü’ne tekabül etmesiyle ‘bu durumu çok seviyorum’ diye duygusunu aktarmıştır. Üreten Kadınlar Projesi kapsamında 105 bin kadına 10.7 milyar TL finansal destek sağlanıp, yalnızca proje bazında değil

girişimcilik faaliyetinde olanlara da sunulan destekten bahsetmiştir. Salonun ‘kadın enerjisi’ ile dolduğunu aktarıırken programa katılan devlet erkinden Maliye Bakanı Nebati’nin ve Halkbank Genel Müdürü Osman Arslan’ın konuşmalarının sıklıkla alkışlamalardan kesildiğini söylemiştir. Yazar köşesinde yer verdiği bu yazısında, destek sağlana kadın rakamının ve başvuruların oldukça yoğun olduğundan bahsetmiş, olumsuz tanım, kelime ve cümle yapısı kullanmamıştır.

7.8. Vatan Gazetesi

Aslım Sarı 8 Mart 2022 tarihinde kaleme aldığı yazısına “*Bu Ülkede Sadece Bir gün ‘Kadın’ Olabiliyorsunuz O da Yarım Yamalak! Nedir bu 8 Mart?*” başlığıyla yargılama/hesap sorma anlamını vermiş ve 8 Mart ne kadar idrak edilerek kutlanıyor bunu sorup metin içinde cevabını aramaya çalışmıştır. Sebep, sebepsiz birçok günün kutlandığını bunlar arasında 8 Mart’ında olduğunu belirten yazar, bugünün ne kadar geçmişini biliyoruz, idrakındayız sorusu üzerine anlamlandırma yapmıştır. Artan kadın cinayetleri, kadın olarak tekrar dünyaya gelmek ister misiniz? Sorusuna yüzde 54 ‘evet’ cevabının verildiği ülkede duygularının karmaşıklığından bahsetmiştir. Mevzu kadın olduğu için yazıyı ele alış tarzını biraz daha ‘sivri dille’ duygu düşüncelerini aktaracağını niteleyen yazar, kadını imgelemek istemiştir; ‘ezilen’, ‘öldürülen’, ‘kenara itilen’, sıfatlarını vurgulamıştır. ‘Özgecan’ ‘Leyla’, ‘Pınar Gültekin’, ‘Şule Çet’ tir kadın denilmiştir. Yazar anlam bağlamından kopmadan; ataerkil yapıda ezilendir kadın, çapkınlık yapsa ‘namussuz’ olandır, babasının erkek kardeşinin ‘paspas’ gördüğüdür, ‘gözü açılmaması gerektir’, ‘başarmamalıdır’, ‘okutulmamalıdır’ kimine göre ‘ayıp’ kimine göre de ‘neşedir’ kadın. Kadının birçok sıfat ve tanımlarını dile getirmiştir olumlu-olumsuz olarak ve hepsi de toplumdan medyadan aşına olduğumuz şekli ile söylem olarak aktarılmıştır. Yazar konusu bağlamında ‘şiddet sebebi hayatını kaybeden kadın’ oranını ‘fuhuşa sürüklenen’ aile içinde taciz-tecavüze’ maruz kalan kadın oranlarını vermiştir. Bu oranlardan bahsederken bu muameleye maruz kalan ‘benim kadını’ vurgusu yaparak durumu ne kadar içselleştirdiğini belirtmiştir. 1800’ler de işçi kadınların başlattığı ilk hareketten günümüz sürecini tarihsel bazıyla aktarmış, ‘kadın’, ‘işçi-emekçi kadın’ olmanın zorluklarının altını çizmiştir. Dini açıdan İslam’ın kadına verdiği değeri hadisle ifade etmiştir. Yazar kaleme aldığı yazısında genel manada olaya olan duyarlılığını sıklıkla belirterek kadına yüklenen sıfat ve tanımlamaları aktarmıştır. düşüncelerini aktarıırken kullandığı kelime ve cümle yapıları birbirini destekler yapıdadır. Tarihsel süreçten bugüne verilen mücadele ve karşılaştıkları zorlukları sayısal verilerle destekleyerek 8 Mart’ın anlamını geçmişle bilip, 9 Mart’ta unutulacak bir gün olmadığının önemini vurgulamıştır. Yazar ‘Kadınları yalnızca 8 Mart’a sığdırma! Emekçi kadınlarımızın kıymeti her gün bilinsin’ diyerek her daim kadınların yanında ve destekçi olduğunu belirtmiştir.

7.9. Yurt Gazetesi

Aycan Ulusan 8 Mart 2022 tarihli yazısına “*45 Numara Ayakkabı Giyen Peri Olur Mu?*” başlığını atmıştır. Yazar kadın basketbol takım oyuncularına atıfta bulunarak, kadınlara ‘potanın perileri’, ‘sultanları’, ya da ‘prens’ tanım ve sıfatlarının yüklendiğini belirtmiştir. Cinsiyetçilik kodlamasının çocukluktan yüklenerek, ‘aslan oğlum’, ‘prens kızım’ şeklinde yeniden üretildiğini kaydetmiştir. Cinsiyet ayrışımının ‘oyuncaklar’, ‘renkler’, ‘kıyafetler’ ve hitap şekilleri üzerinden de toplumda var olduğundan bahseden yazar, toplu taşımada ‘bize öğretilen kadınlara çocuklara yer vermek!’ buradaki ünlem işareti ile toplumda ikinci sınıf, muhtaç olan kesim diye aktarım yapılması eleştirisini vurgulamak istemiş ve eklemiştir; ‘ne kadar iyi niyetli bir yaklaşım oysa değil mi?’ soru işareti ile ‘satirik’ bir vurgulama yapılmak istenmiştir. Yazısına ‘*Aslında Değil!*’ ara başlığını ekleyerek, bu durumun bir sorun olduğunu ifade ederek yazısını devam ettirmiştir. Dilimize yerleşmiş farkına varmadan günlük kullandığımız ‘bilim adamı’, ‘iş adamı’, insanoğlu’, ‘adamakıllı’, ‘kız almak’, ‘sözünün eri’, gibi birçok kelime kalıbının ne kadar ‘ataerkil’ zihniyet ürünü olduğunu ifade eden yazar oysa kadına ‘bayan’ deyip ‘kadın’ demeye dilimiz varmıyor! Ünlem işareti ile tepkisini ortaya koymuştur. Söylem içerisinde yazar, bu duruma medyanın da rolünü eklemiş bir ‘kadın’ trafik kazası yaptığında veya ‘kadın başarı’ elde ettiğinde söylem tarzında bile farklı aksettiriş yapıyor demıştır. Söylemin en temel özelliği olan dil vurgusunun altını çizerek; ‘kadın hesap ödemez’, ‘erkek adam evine para getirmek zorunda’ kalıpların yerleşip, meselenin ‘insan olma’ olduğunun altını çizen yazar, tam eşitlik ve değişim istiyorsak bunun ‘dil’ ile mümkün olacağını kaydetmiştir.

7.10. Dünya Gazetesi

Yasemin Salih 9 Mart 2022 tarihli “*Kadın Akımlı İşe Dabil Etmek İçin Projeler Artıyor*” yazı başlığıyla kadınların çalışma hayatındaki rolü üzerinden konuyu ele almıştır. Uluslararası firmaların Türkiye’de bulunan şubelerinde cinsiyet eşitliği üzerinden meseleye bakmış; taşımacılık ve lojistik sektöründeki kadın oranının düşüklüğünü tartışmıştır. Lojistik kadın iş gücü oranı “%9” olarak tespit edilmiş ve şirket yetkilileri tarafından bu sayısının artırılması hedefi dile getirilen yazıda, ‘Analitik zekâ’, ‘zaman yönetimi’ konusunda kadınların iyi oldukları ancak iş verenlerin, ‘kadın çalışan’ istememeleri, ‘doğum izni’ sekteye uğratan sebep olarak almaları dile getirilmiştir. ‘Eşit ücret’ konusunda da problemler vardır. Yazısına “*Aktif Bank’tan Ekonomide Aktif Kadınlar*” başlığı ile 8 Mart için ‘girişimci kadınlara’ olanaklar ve proje imkanları sağlayacak Aktif Bank’ kadınlar için sağlayacakları olanaklara değinmiştir. Yazının genel söyleminde çalışma hayatında kadın sayısının düşük olduğu ve bu durumun ‘kadınsal’ nedenler ile olduğu tespit edilen yazar, özel alanda da var olup eşit ücret ve destekleme imkanlarının kadınlara sunulacağı belirtmiştir.

7.11. Habertürk Gazetesi

Nagehan Alçı’nın 8 Mart 2022 tarihinde kaleme aldığı “*Bergen’e Yapılmaya Devam Edilenlerin Utancı Bu 8 Mart’ta Hepimize Yeter*” isimli yazısı, vizyona giren Bergen’in, faili Halis Serbest’i konu almaktadır. Yazar, filmin Kozan’da yayınlanmaması, Serbest’in açıklamaları, ‘erkek şiddetinin kurbanı’ diye nitelediği Bergen’in hayat hikayesini öğrenmiş, yazıyı kaleme almak için ‘8 Mart’ı özellikle beklediğini kadınlar gününde ‘kadın’ vurgusu yapmak istediğini aksettirmiştir. Ülkede ‘kadına karşı şiddetle mücadele’ olgusunu rafa kaldırdım diyerek adalet sistemine eleştiri de bulunan yazar, adını ifade etmeyip ‘katil’ nitelemesi yaptığı Serbest’in ‘pişman değilim, 5 kere daha evlendim diğerleri yaşıyor’ açıklamasına; öldürdüğü kadına ‘çamur atmaya kalıyor’ deyimine yer vermiş, ‘elini kolunu sallaya sallaya geziyor!’ ünlem işretiyle adli makamlar görevini yerine getirmiyor söylemini aktarmıştır. “*Bu Açıklamalar Suç Değil Mi?*” ara başlığıyla ‘katil’ yinelenmesinde bulunduğu Serbest’in hakkında ‘dava’, ‘adli işlem’ başlatılıp başlatılmayacağı sorgulanan yazıda yazarın olaya ideolojik yaklaştığı çıkarımı yapılabilir. İdeolojisini Serbest’in “pişman değilim, defalarca uyardım” açıklamalarının yayınlanmasından sonra adli işlem başlamazsa, o dönemden bu yana’ bir arpa boyu yol alamamışızdır’ deyimine desteklemiştir. Yazarın yer verdiği üçüncü ara başlık “*Eleştirilerin Odağındaki Kozan Belediye Başkanı’na Sordum*” Belediye başkanına filmin başrol oyuncusu Farah Zeynep Abdullah’ın ‘IQ testi’ gönderdiği gündemin ortasına ‘oturdu’ fiiliyle belirtilmiştir. Yazarın son ara başlığı “Kozan’da Kaç Sinema Var? Neden Filmleri Belediye Başkanı Seçiyor?” ‘Saadet partili’ diye ‘siyasi’ bir göndermede bulunduğu Kozan Belediye Başkanı Kazım Özgan ile konu hakkında yaptığı konuşmasını aktarmıştır. ‘Katil’ kelimesini aleyhinde sıklıkla tekrarladığı Serbest’i koruyup kollamadığı, tehdit nedeniyle filmi gösterime koymadığı sorularını yöneltmiş belediye başkanı bulunduğu statü çerçevesinde yanıtlar vermiştir. ‘Katil Halis Serbest’ içerikli soruda yargı içerikli niteleme sıfatı yapmıştır. Yazının genelinde, etkin cümle yapısı kullanılarak Bergen yazı içeriğinin temelini oluşturmaktadır. Yazarın ideolojik görüşü baskın şekilde hissedilmekle birlikte, film üzerinden ülke genellemesinde bulunarak eleştiriler de geliştirmiştir.

Esin Övet’in 8 Mart 2022 tarihli “*Kadın Hikayelerinin Arkasında Durun*” başlıklı yazısıyla kadına şiddet olaylarına ‘Bergen’ ve ‘Dilberay’ filmleri üzerinden tartışma açmıştır. Kadınlar gününde kaleme aldığı yazısında günü; ‘yersen’, ‘kabul edersen’, ‘içine sinerse’ sıfatlarıyla nitelemiştir. Kadın filmlerinin engellenmediği haklarını korunduğu gün ‘8 Mart’ kutlayacağını belirten yazar, filmi yasaklayan Kozan belediyesi fail gösterilerek ‘daha kaç kadının ölmesi gerekiyor?’ sorusuyla yargılama yapılmıştır. Kaç kadının mezarı ‘demir parmaklık ardında’, ‘dayak yediği- kolu kanadı kırıldığı- gözü şiştiği’, ‘hakarete uğrayıp sessiz kalacak?’ soruları ile adalet ve eşitlik uygulamalarını iktidar eleştirisi de katarak dile getirmiştir. ‘Daha kaç kadın!!!’ kullandığı üç ünlem işareti ile hesap sorduğu söylemi belirginleşmektedir. Bergen’in mezarının demir tel ile çevrili olduğunu bu durum ‘korkunç değil mi sizce de?’ sorusuyla genel bir kitleye sorgu ve düşünme eylemi uyandırmak istemiştir. Failin yedi ay aldığı ceza; ‘sadece yedi ay!’ ünlemiyle sorgulama ve adli sisteme yerme anlamı katılmak istenmiştir. Yazının genel söyleminde yazar, sorgulamalar, yargı ve eleştiride bulunmuş, etkin cümle yapısı kullanılarak Dilberay ve Bergen yazının söylemini oluşturmuştur. Kadın filmlerinin yasaklanması ile genel manada üstü örülmeye çalışılan bir durum olduğunu kaydeden

Övet, bu duruma engel olanların hepsi ‘suçludur’ yargısında bulunur ve köşesini yazı ile ‘Nokta !!!’ şeklinde üç ünlem kullanarak tepkisini belirterek sonlandırmıştır.

7.12. Türkiye Gazetesi

Halime Gürbüz 8 Mart 2022 tarihli “*Ortaya Karışık*” başlığıyla uyumlu şekilde ‘kadın sorunları’, ‘eril dil’, ‘ataerkil bakış’ gündelik olaylar halk dili ile ‘satirik’ öyküsel biçimde ele almıştır. İçerisinde yer verdiği ifadelerle örneklendirmek gerekirse; ‘benimleyken güzelsin, bensiz kertenkeleye benziyon’ diyebileceğimiz birileri olmalı hayatta’, ‘Olur öyle ya... Çok şapmamak lazım’, ‘hayatta tek gerçek kariyer; adam çalışır ‘karı’ yer’, ‘eczaneden çıkarken “Yine bekleriz” lafı beddua mıdır temenni mi?’, ‘Kadınların iki kova suyla yaptığı tüm temizliği, sadece bir ıslak mendille yapabilen canlıya erkek denir’, ‘Dudaklar silikon, yanaklar dolgu, kirpikler takma, dişler protez gözler lens; girmiş markette organik yumurta arıyor!..’, ‘Öyle insanlar tanıdım ki arpaya karsan at yemez, kepeğe karsan it yemez!’, ‘Burada işler 3 şekilde yürür: Doğru şekilde, yanlış şekilde, benim istediğim şekilde!’, ‘Ve sonuncu bir ergen delüganlıdan geliyor; “Kızım bu kırdığın kalp, kalp... Ananın porselen takımı değil...” Ninem diyor ki; Evi yapan avrat yurdu şen yapan devlet.’ Yazar söylem olarak halk ağzı, çoğu gündelik şahit olduğumuz söylemler, kelimelere yer vermiştir. Ünlem ve soru işaretlerine sık yer vermiş; durumu hem sorgulamak, eleştiri ve tavrını belli etmek amacıyla kullanmıştır. Son cümlesiyle iktidara ve uyguladığı politikaların yetersizliğine vurgu yapmıştır.

8. Sonuç

Kadın hakları mücadelesi yüzyıllardır devam etse de örgütlü hak arayışının talebinde bulunulması 17. yüzyıla dayanmaktadır. Kadınların kamu ve özel alanda görünür olması, cinsiyetçi, sivil, siyasi olarak verilen mücadele sosyolojik ve toplumsal açıdan oldukça önemlidir. Dalgalar halinde gelişim gösteren hareket her dönemde sekteye uğramış veya uğratılmaya çalışılmıştır. Dünyada verilen mücadele aynı şekilde Türkiye’de de görülmektedir.

Cinsiyet ayrıştırmaları ataerkil anlayış her dönemde kadının önüne çıkan engeller arasında yer almıştır. Kadının toplumda belirli kalıplara oturtulması, üretim gücünde erkeklerden düşük ücret almaları eşit işe eşit ücret talebini doğurmuştur. Hareketin çıkış noktası da hak ettikleri ücreti alamayan sömürülen kadınların örgütlenmesi ve hak talebinde bulunmalarına dayanmaktadır. Çalışmanın temellenmesine olanak tanıyan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü 20. yüzyılın başlarından itibaren varlığını koruyarak evrensel bir kimliğe bürünmüştür. Bugünün simgeleşmesi kadın haklarına dair mücadele ve hak arayışının toplum nezdinde yaygınlaşması ve bilinmesine imkân tanımıştır (Albayrak & Anamur, 2020). Bu sebep ile gazetelerde bu konuyla ilgili ele alınan köşe yazıları kamuoyu oluşturma bakımından kadın ve cinsiyet eşitsizliklerinin anlaşılması noktasında önemlidir. İncelenen yazılarda tarihsel süreç ve gelişim aşamalarından kopulmadan, hak talebi, güncel gelişmeler açısından kadınların ele alınışı ön plandadır. Söylemler keskin şekilde ifade edilmiştir; kadınlar kız kardeş, birlik ve ‘biz’ diye sınıflandırılırken, erkekler ‘öteki’, mücadele edilecek sınıf, şeklinde nitelendirilmiştir. Analiz edilen yazıların çoğunda biz ve öteki ayrımı keskin şekilde gözlemlenmiştir.

Kadınların iş hayatı, elde ettikleri başarılar, girişimcilik ve spor alanında görünür ve aktif oldukları vurgulanmıştır. Ünlem ve soru işaretlerine köşe yazılarında sık rastlanmıştır. Bu durumda kadınların toplumdaki kalıplaşmış zihniyet yapılarını sorguladıkları, ünlem işareti ile tepkilerini belirttikleri sonucu ortaya çıkarmaktadır. Erkekler için ‘müsvedde’, ‘sakin ol şampiyon’, ve ‘katil’ gibi eleştirel ve satirik söyleyiş vurgusu ön plandadır. Gündemde olan Ukrayna savaşı ve bu 8 Mart’ta vizeye giren Bergen ve Dilberay üzerinden kadınların, şiddete, tecavüze, ölüme maruz kalmaları eleştirel dille tartışılmıştır. Aynı sosyal ortamların paylaşıldığı dünyada, ele alınan söylemlerin aynı toplumu paylaşan bireyler olarak fazla ayrımlaştırıcı ve öfke barındırdığı görülmektedir.

9. Extended Abstract

For centuries, women and men have been handled in different roles in the world and society. While women were left in the background, away from domestic and social life in the historical process, men have existed in a more social and active position in business life. This system created by the society has placed the concept of gender in the literature. Women, who are made dependent on the home and imprisoned in

motherhood and family roles, have started the concept and discussion of feminism by reacting to the concept of gender discrimination. The struggle that women have started against these inequalities has started the discussion of women's rights and the search for a struggle for rights that has lasted until today (Albayrak, 2020).

Looking at the literature on feminism, it is possible to find various definitions. In this sense, if we look at the root of the word, feminism, which is derived from the Latin word 'femine', which means woman, entered French after 1837 and into English with the term 'womanism' in the 1890s (Sevim, 2005).

Feminism struggles around demands that will remedy these injustices, despite the restrictions that women are subjected to simply because they are women and because of their gender. This struggle/resistance covers an area ranging from the material conditions of the society to its mental structures (Berktay, 2013). In general terms, feminism is evaluated as an approach that opposes the stereotyped order in society, brings questioning and criticism, and seeks equality by preventing the difficulties that women are exposed to in the private and public spheres.

This study has looked at feminism and the issues it contains, and has been made on the discourses of women columnists who write on women's day. The preference of female authors as a sample in the study is due to the fact that they are the first interlocutor on the subject. As a result, discourses are sharp and shaped on the basis of political, social, cultural and rights.

In line with this information, the definition of feminism was made in the study, and then the media and feminism were mentioned in the historical process and waves. In the study, the articles written by twenty female columnists in national newspapers for the 8 March International Women's Day were analyzed by discourse analysis method.

Gender discrimination, patriarchal understanding has always been among the obstacles that women face. The fact that women are placed in certain stereotypes in society and that they receive low wages from men in the production force has led to the demand for equal wages for equal work. The starting point of the movement is based on the organization and demand for rights of exploited women who cannot get the wages they deserve. 8 March International Women's Day, which allowed the work to be grounded, has taken on a universal identity by preserving its existence since the beginning of the 20th century. Today's symbolization has allowed the struggle for women's rights and the pursuit of rights to become widespread and known in the society (Albayrak & Anamur, 2020). For this reason, the columns on this subject in the newspapers are important in terms of understanding women and gender inequalities in terms of forming public opinion. In the articles examined, the treatment of women in terms of rights claims and current developments, without breaking away from the historical process and developmental stages, is at the forefront. Discourses are sharply worded; While women were classified as sister, union and 'us', men were described as 'the other', the class to be fought. The distinction between us and the other is sharply observed in most of the analyzed texts.

It is emphasized that women are visible and active in business life, achievements, entrepreneurship and sports. Exclamation and question marks are frequently encountered in the columns. In this case, the result is that women question the stereotyped mentality structures in the society and express their reactions with an exclamation point. For men, the emphasis is on critical and satirical expressions such as 'draft', 'calm down champion', and 'killer'. The Ukraine war, which is on the agenda, and the exposure of women to violence, rape and death through Bergen and Dilberay, which were released on March 8, were discussed critically. In the world where the same social environments are shared, it is seen that the discourses discussed contain too much discrimination and anger as individuals sharing the same society.

Keywords: Feminism, Media, Discourse Analysis, March 8, Columns

Kaynakça

Albayrak , E. C., & Deniz Anamur, D. (2020, ağustos 27). Kadın hareketleri ve medya: 8 mart dünya kadınlar günü'nün ulusal gazetelerde temsili üzerine bir analiz. *Journal of humanites and tourism research*, s. 690-709. doi:: 10.14230/johut889

Albayrak, E. C. (2020). Türkiye'de Kadın Hakları ve Medya: 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün Basında Temsili. *Yüksek Lisans Tezi*. Uşak.

Albayrak, E. C., & Anamur, D. D. (2020). Kadın hareketleri ve medya : 8 mart dünya kadınlar günü'nün ulusal gazetelerde temsili üzerine bir analiz. *Journal of humanities and tourism research*, s. 690-709. doi:10.14230/johut889

Baruönü Latif, Ö., & İngün Karkış, Ö. (2018). Sosyal medya reklamları üzerinden kadının toplumdaki konumlandırılmasına ilişkin bir içerik analizi. *Avrasya sosyal ve ekonomi araştırmaları dergisi*, s. 114-134. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/41162/497836> adresinden alınmıştır

Beğiçarslan Savcı, S. (2019). Feminizm ışığında arendt'e; arendt ışığında feminizme bakmak. *Yüksek lisans tezi*.

Berktaş, F. (2013). Feminist Teoride Açılımlar. F. Berktaş , Y. Ecevit, G. Hoşgör, B. Kümbetoğlu, E. Köker, H. Karaaslan Şanlı, . . . S. Sancar içinde, *Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* (s. 3-23). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Çiçek, C. A., Aydın, S., & Yağcı, B. (2015). Modernleşme sürecinde kadın: osmanlı dönemi üzerine bir inceleme. *Kafkas üniversitesi iktisadi idari bilimler fakültesi dergisi*, s. 269-284. doi:http://dx.doi.org/10.18025/kauibf.99074

Dalaman, Z. B. (2020). Kadın hareketinde feminist alternatif medyanın rolü: türkiye ve tunus örnekleri. *Yüksek lisans tezi*.

Donovan, J. (1997). *Feminist Teori* (1-11 b.). (A. Bora , M. Ağduk Gevrek, & F. Sayılan, Çev.) İletişim Yayınları. <https://docplayer.biz.tr/198502169-Josephine-donovan-feminist-teori.html> adresinden alınmıştır

Enginyurt, D. (2018). Sosyal hareketler sosyolojisi bakımından feminizm. *Use uluslararası sosyoloji ve ekonomi dergisi*, s. 36-59. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/use/issue/55416/759813> adresinden alınmıştır

Ercan, G. S., & Daniş, P. (2019). Söylem, söylem çözümlemesi ve eleştirel söylem çözümlemesi: tanımları ve kapsamı. *DEÜ Edebiyat fakültesi dergisi*, s. 527-552. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/835613> adresinden alınmıştır

Gedik, E. (2020). Dünya'da ve Türkiye'de dijital feminizmin incelenmesi: gençlerin dijital aktivizm deneyleri. *Toplum ve kültür araştırmaları dergisi*, s. 123-136. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jscs/issue/55100/737601> adresinden alınmıştır

Göle, N. (1991). *Modern Mabrem*. Metis Yayınları.

Güzelcan Şenol, S. (2010). Türkiye'de 1980 Sonrası Kadın Hareketi ve Feminist Yayıncılığın Oluşum Süreci:Pazartesi Dergisi Deneyimi. *Yüksek lisans tezi*. İzmir.

İmançer, A., & Gürses, İ. (2009). 'Savaş' mağduru kadınlar: basın fotoğrafı- toplumsal cinsiyet- şiddet bağlamında bir değerlendirme. *Yeni düşünceler dergisi*, s. 195-216. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/euifdyhd/issue/45359/568419> adresinden alınmıştır

Kalaman, S., & Bat, M. (2014). Toplumsal cinsiyet açısından Axe basın ilanlarının göstergebilimsel analizi. *KMÜ Sosyal ve ekonomik araştırmalar dergisi*, s. 128-136. doi:http://dx.doi.org/10.18493/kmusekad.12160

Kalender, A. B., Hıdır, M., Zengin Taş, E., Aksun, K., Dedeoğlu, Ş., & Salman, S. (2021). Medyada kadın istihdamının temsili ve reklamlardaki kadın imajı üzerine bir alımlama analizl. *USBAD Uluslararası sosyal bilimler akademi dergisi*, s. 1409-1439. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbad> adresinden alınmıştır

Michel, A. (1993). *Feminizm*. (Ş. Tekeli, Çev.) İletişim Yayınları.

Özüdoğru, B. (2018). Beyaz Feminizm ve Öteki Kadınlar. *Süirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 304-319. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/611955> adresinden alınmıştır

Sancar Üşür, S. (1997). *İdeolojinin serüveni yanlış bilinç ve hegemonyadan söyleme*. İmge kitabevi yayınları.

Sevim, A. (2005). *Feminizm*. İnsan Yayınları.

Soyadı, A. (2020, Temmuz). Çalışma Başlığı. *Selçuk İletişim*, 13(2), 1-12.

Soylu, H. B. (2019). Türkiye'de feminizm hareketi ve islam'ın kadına bakışı. *Yüksek lisans tezi*.

Sözen, E. (1999). *Söylem belirsizlik, mübadele bilgi/güç ve refleksivite*. Paradigma yayınları.

Taş, G. (2016). Feminizm Üzerine Genel Bir Değerlendirme: Kavramsal Analizi, Tarihsel Süreçleri ve Dönüşümleri. *Akademik Hassasiyetler Dergisi*, s. 163-175. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akademik-hassasiyetler/issue/27268/287075> adresinden alınmıştır

Tekeli, Ş. (1995). *1980'ler Türkiye'sinde Kadın Bakış Açısından Kadınlar*. İletişim Yayınları.

Tekvar, S. O. (2017). Türkiye’de feminist alternatif medyanın işlevselliği: bir alternatif medya örneği "kadınların postası" projesinin incelenmesi. *İnsan ve toplum bilimleri araştırmaları dergisi*, s. 537-552. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/itobiad/issue/27443/294876> adresinden alınmıştır

Uluyacağı, C., & Yılmaz, R. A. (2007). Televizyon reklamlarında çocuğa ilişkin toplumsal cinsiyet rollerinin sunumu. *Galatasaray üniversitesi iletişim dergisi*, s. 141-157. <http://iletisimdergisi.gsu.edu.tr/tr/pub/issue/7373/96533> adresinden alınmıştır

Utma, S. (2020). Türk kültüründe kadın olmak ve medyada kadın temsili. *Uluslararası sosyal araştırmalar dergisi*, s. 1076-1083. doi:<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.4159>

Van Dijk, T. A. (1988). *News as discourse*. Lawrence erlbaum associates publishers.

Yalçınkaya, F. (2019). Modern çağın kumaları: metresler ve Türkiye’de yayınlanan diziler. *Uluslararası folklor akademisi dergisi*, s. 33-52. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/702569> adresinden alınmıştır

Yiğit Çavuşoğlu, G. (2015). Türkiye’de kadın hareketinin oluşumu ve kadının sosyal yaşamdaki yeri. *Yüksek lisans tezi*.

Gazeteler

Sabah Gazetesi
Hürriyet Gazetesi
Habertürk Gazetesi
Türkiye Gazetesi
Star Gazetesi
Cumhuriyet Gazetesi
Evrensel Gazetesi
Milliyet Gazetesi
Posta Gazetesi
Dünya Gazetesi
Vatan Gazetesi
Yurt Gazetesi

Araştırmacıların Katkı Oran Beyanı/ Contribution of Authors

Yazarların çalışmadaki katkı oranları (Emre Osman Olkun)%50/(Eda Er)%50 şeklindedir.
The authors' contribution rates in the study are (Emre Osman Olkun)%50/(Eda Er)%50 form.

Çıkar Çatışması Beyanı / Conflict of Interest

Çalışmada herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.
There is no conflict of interest with any institution or person in the study.

İntihal Politikası Beyanı / Plagiarism Policy

Bu makale İntihal programlarında taranmış ve İntihal tespit edilmemiştir.
This article was scanned in Plagiarism programs and Plagiarism was not detected.

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı / Scientific Research and Publication Ethics Statement

Bu çalışmada Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında belirtilen kurallara uyulmuştur.
In this study, the rules specified within the scope of the Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive were followed.